

ŠPORTSKE ORGANIZACIJE

Šezdeset godina Hrvatskog akademskog športskog društva *Mladost* (1945. - 2005.)

Najveće športsko društvo u Hrvatskoj

NA III. GODIŠNJOJ SKUPŠTINI 1948. GODINE AKLAMACIJAMA SE "OSUĐUJE VRBOVANJA ŠPORTAŠA KOJIMA SE NUDE STIPENDIJE". PRVI PREDSEDNIK DRUŠTVA ANDRO MOHOROVIČIĆ JE REKAO: "NE SAMO SPORTAŠ, VEĆ I DOBAR ĐAK I AKTIVAN OMLADINAC, OBILJEŽJE SU MLADOSTAŠA"

Piše **Zdenko Jajčević**

Samo mjesec dana nakon završetka II. svjetskog rata, u dvorani današnjeg kina *Europa* osnovano je 12. lipnja 1945. godine Zagrebačko omladinsko fiskulturno društvo *Mladost*. Desetak dana kasnije, 25. lipnja, osnovano je Studentsko fiskulturno društvo *Akademičar*, koje je okupljalo studente zagrebačkog sveučilišta. Ta dva društva su se 9. prosinca 1946. godine spojila u Omladinsko studentsko fiskulturno društvo *Mladost*, koje je početkom 1949. promijenilo naziv u Omladinsko studentsko sportsko društvo *Mladost*, 1952. godine u Akademsko sportsko društvo *Mladost*, a 4. lipnja 1991. godine u Hrvatsko akademsko športsko društvo *Mladost*.

Prve godine djelovanja

Prve sekcije u društvu nakon fuzije ZOFD *Mladost* i SFD *Akademičar* bile su atletika, biciklizam, boks, foto, gimnastika, vrhunска гимнастика, hokej na ledu, hokej na travi, konjički sport, kajakaštvo, košarka, kuglanje, logorovanje, mačevanje, motoristika, nogomet, odbjorka, planinarstvo, plivanje, predvojnička izobrazba, ritmika, rukomet, skijanje, stolni tennis, streljaštvo, šah, tehnika i sport, tenis, umjetničko klizanje, veslanje i ZREN. Posljednje navedeno je natjecanje za športsku značku, a naziv je skraćenica od izreke "Za republiku naprijed". Članovi upravnog odbora društva na prvim su se sjednicama tužili na loše stanje objekata, nedostatak opreme i rezervizita, probleme s organizacijom putovanja. Oko igrališta nedostaju ograde, stručni kadrovi bili su prava rijetkost, a među članovima društva malo je žena. Traži se, tipično za razdoblje ranog socijalizma - masovnost. Tako se hokejašima na ledu zamjera da imaju deset vrhunskih igrača, ali nedostaje im masovnost.

Problemi sa stipendijama

Na III. godišnjoj skupštini 1948. godine, aklamacijama se "osuđuje vrbovanja športaša kojima se nude stipendije". Prvi predsednik Društva Andro Mohorovičić je rekao: "ne samo sportaš, već i dobar đak i aktivni omladinac, obilježje su mladostaša". Na IV. godišnjoj skupštini u studenome 1949., članovi upravnog odbora društva jedinstveno su osudili djelovanje Informbiroa. "Nogomet ima problema s amaterizmom."

Počela je radom prva športska ambulanta. Kritiziraju se članovi društva koji su slabi daci. Na V. godišnjoj skupštini 1950. godine usvojena je "Rezolucija o amaterizmu". Članovi sudjeluju u izgradnji svlačionica i novih terena, sadnji jablana... Materijalne teškoće Društva navele su skupštinare da predlože osamostaljivanje klubova. "Prijetio je raspad Društva, ali pobijedio je mladostaški duh koji je zadržao klubove na okupu."

Početkom pedesetih godina društvo se orientiralo na natjecateljski šport. Formiraju se i studentski klubovi izvan društva, po fakultetima. Tako je formiran klub za džudo i boks, gimnastičko društvo, Planinarsko društvo *Velebit* i Streljačko društvo *Krsto Ljubičić*. Dvoje potonjih djeluju i danas.

Športski objekti

Odmah nakon II. svjetskog rata nova je vlast raspodijelila postojeće športske objekte novoosnovanim športskim društvima. Športske objekte prijeratnog SK *Marathon*, odnosno HSK *Zagreb* na Savi, igralište HŠK *Concordia* u Kranjčevićevoj ulici i veslački dom HVK *Gusar*, ZOFD *Mladost* je preuzeo 1945. godine. S vremenom su izgrađeni novi tereni i objekti pa je otvaranje sportskog parka ASD *Mladost* održano 1958. godine. Kasnije su pokraj otvorenog bazena i atletske staze izgrađeni i tereni za tenis, rukomet, odbjorku, košarku, hokej na travi i ragbi. Dom "Lovro Ratković" otvoren je 1965., mali bazen za neplivače 1974., a Dom odbjorka "Bojan Stranić" 1980. godine. Svoj današnji izgled Sportski park HAŠD *Mladost* dobio je 1987. godine. Izgrađeni su otvoreni i zatvoreni plivački bazeni, atletski stadion i umjetno igralište za hokej na travi.

Djelovanje i uspjesi klubova HAŠD *Mladost*

Športska društva u nas doživjela su u posljednjih pola stoljeća velike transformacije. Većina športskih klubova u drugim športskim društvima osamostalila su se i stupila iz njih. Međutim to se nije dogodilo u HAŠD *Mladost*. Unatoč osamostaljivanju, klubovi toga društva i dalje su ostali organizacijski povezani s njim. S obzirom na javni interes i stručne kadrove, lepeza športskih grana ovoga društva neprekidno se mijenjala. Valja reći da su u HAŠD *Mladost* prigrili nove športske grane pa tom društvu pripada i pionirska uloga u razvoju hrvatskoga športa. Neke športske grane, kao npr. nogomet, nisu se održale, a neke su ostvarile sjajne uspjehe.

Najuspješniji vaterpolisti

Akademski vaterpolski klub *Mladost* djeluje od 1946. godine. Klub je višestruki državni prvak i pobjednik kupa. U njemu su ponikli brojni reprezentativci. Jedan je od najuspješnijih svjetskih vaterpolских klubova. Pobjednik Kupa europskih prvaka ekipa AVK *Mladost* bila je 1967., 1968., 1969., 1971., 1989., 1990. i 1995., a Kupa pobjednika kupova Europe 1975. i 1999. godine. U klubu su stasali brojni hrvatski reprezentativci, od kojih se najvećim brojem uspješnih nastupa na velikim međunarodnim natjecanjima ističu Perica Bukić, Dubravko Šimenc, Tomislav Paškvalin, Karlo Stipanić, Zdravko Ježić i Ozren Bonačić.

Izvanredni Žarko Dolinar

U Akademskom stolnoteniskom klub *Mladost*, koji je počeo djelovati 1945. godine, najveće međunarodne uspjehe postigao je Žarko Dolinar. On je na svjetskim prvenstvima osvojio jednu zlatnu, četiri srebrne i tri brončane medalje. Članica kluba Jasna Fazlić bila je treća u igri parova na Olimpijskim igrama 1988., a u mješovitom paru na Europskom prvenstvu 1988. godine bila je prva. U mješovitom paru Branka Batinić je osvojila brončanu medalju na Svjetskom prvenstvu 1981., a

srebrnu na Europskom prvenstvu 1982. godine. Tamara Boroš osvojila je nekoliko srebrnih i brončanih medalja na europskim i svjetskim prvenstvima u pojedinačnoj i konkurenciji parova.

Hrvatski akademski atletski klub *Mladost* najbolji je hrvatski atletski klub. U klubu su ponikli brojni državni prvaci, rekorderi i državni reprezentativci. Skakač udalj Siniša Ergotić bio je drugi na Europskom prvenstvu 2002. godine.

Muška i ženska ekipa Akademskog odbjokaškog kluba *Mladost* više puta je osvajala državno prvenstvo i kup. Muška ekipa je 1964. i 1984.-1985. godine igrala u finalu Kupa europskih prvaka. Ženska ekipa je u istom natjecanju 1991. godine bila prva. Najušpješnija igračica kluba bila je Barbara Jelić. Ona je 1998. proglašena za najbolju europsku igračicu.

Prvi međunarodni uspjesi plivača

Nastavljajući tradiciju prijeratnih plivača SK *Marathon*, 1947. godine započeo je djelovati Akademski plivački klub *Mladost*. Treneri Boris Praunspurger i Saša Strmac uspjeli su odgijiti plivače europske vrijednosti. Marijan Stipetić je osvojio treće mjesto u disciplini 1500 m slobodno na Europskom prvenstvu 1947. godine. Isti uspjeh ostvarila je štafeta 4x200m slobodno u sastavu Branko Vidović, Andrej Kvinc, Marijan i Mislav Stipetić na Europskom prvenstvu 1950. godine. Gordan Kožulj višestruki je europski prvak na 200 m lednim načinom.

Brojne posade Akademskog veslačkog kluba *Mladost* osvajale su naslove državnih prvaka. Vrijedan međunarodni uspjeh, brončanu medalju, ostvarili su Željko Plaščar, Antun Ivanković i Nikola Čupin u četvercu s kormilarom na Europskom prvenstvu 1958. godine.

Prvi džudaški i ragbijaški klub u Hrvatskoj

Akademski košarkaški klub *Mladost* osnovan je u lipnju 1945. U klubu su ponikli reprezentativci Aleksandar Blašković, Damir Šolman, Nikola Plečaš i Zvonimir Petričević.

Akademski džudo klub *Mladost* osnovan je 20. siječnja 1951. godine. Prvi hrvatski džudo klub bio je višestruki državni prvak šezdesetih godina prošlog stoljeća. Goran Žuvela osvojio je zlatnu medalju na Europskom prvenstvu u poluteškoj kategoriji 1974., a 1976. bio je treći. Dmitar Šijan je bio treći na Europskom prvenstvu 1959. u srednjoj kategoriji, a Radovan Krajnović je bio drugi na Europskom prvenstvu 1968. u absolutnoj kategoriji.

Akademski ragbi klub *Mladost* osnovan je 20. siječnja 1954. godine.

Ostali klubovi iz porodice "mladostaša"

Hrvatski mačevački klub *Mladost* osnovan je 7. ožujka 1947. U razdoblju od 1947. do 1984. trener u klubu bio je Vladimir Mažuranić, od 1984. Sanjin Kovačić. Ekipa kluba je višestruki pobjednik državnog prvenstva.

Akademski hokej klub na ledu *Mladost* osnovan je u siječnju 1946. godine. Igrama u klubu istakli su se državni reprezentativci Ivan - Đan Tomić i Nikola Miočka.

Akademski streljački klub *Mladost* osnovan je 1947. pod imenom Streljačka družina *Krsto Ljubičić*. Istaknuti reprezentativci su bili: Zlatko Mašek, Tihomir Sertić, Zoran Lazić, Suzana Skoko i dr.

Akademski klizački klub *Mladost* djeluje od 29. listopada 1945. godine. Članovi kluba, Željka i Tomislav Čižmešija, prvi su hrvatski olimpijci u samostalnoj Hrvatskoj. Oni su nastupili na Zimskim olimpijskim igrama 1992. godine.

Od 1945. godine djeluju i Akademski rukometni klub *Mladost*, Akademski skijaški klub *Mladost*, Akademski šahovski klub *Mladost* i Akademski teniski klub *Mladost*.